

Od redaktorów

Numer *Zeszytów*, który oddajemy Państwu do lektury, jest trochę nietypowy. Nie jest monotematyczny, a wiele tekstów zostało napisanych przez ludzi młodych, dopiero rozpoczynających karierę naukową. Siłą rzeczy pokazują one uwrażliwienie na stosunkowo nowe zjawiska zachodzące w przestrzeni medialnej, które stają się przedmiotem zainteresowań badawczych. Ale oczywiście nie zamierzamy dyskryminować tematów bardziej, nazwijmy to, tradycyjnych oraz badaczy średniego pokolenia, zachowując tu pewną równowagę.

Zwykle numer otwiera dział *Z problemów aktualnych*, a w nim tekst prowokujący do dyskusji bądź też poruszający niezwykle świeży, mało rozpoznany temat. Tym razem jest to problem nurtujący już kilka pokoleń medioznawców, ale wciąż nie do końca rozstrzygnięty; Tomasz Mielczarek powraca bowiem do dyskusji na temat metodologicznych podwalin prasoznawstwa.

W części artykułowej znajdujemy teksty i profesorów, i młodych pracowników nauki. O dziennikarstwie publicystycznym i jego współczesnych zagrożeniach traktuje tekst Jacka Dąbały; autor interesuje się cienką granicą między dojrzałością a infantylizmem czy głupotą w „myśleniu publicystycznym”. Radosław Koper natomiast, w swej rzeczowej prawniczej analizie, chłodzi nieco potoczne przeświadczenie, że śledztwo dziennikarskie (czy dziennikarstwo śledcze) jest użyteczne w sposób oczywisty. Dwa kolejne teksty dotyczą nowych zjawisk w sferze mediów. Przekrojowy artykuł Pawła Nowaka ukazuje dotychczasową drogę i doświadczenia cyfrowej konwersji polskiej telewizji naziemnej (NTC) w pięć lat po *switch off*. Krzysztof Kowalik z kolei przygląda się mediom *online* samorządów lokalnych, ukazując je jako nową, dynamicznie rosnącą alternatywę dla tradycyjnej komunikacji urząd–obywatele na tym szczeblu.

W dziale *Media za granicą* pomieściliśmy dwa teksty będące wyimkiem z warsztatów badawczych naukowców krajów Europy Centralnej. Profesor Andreana Eftimova z Sofii mierzyła eksperymentalnie u odbiorców poczucie wiarygodności informacji zawartych w bułgarskich mediach. Młoda badaczka Natália Kolenčíková badała zaś komunikaty na Facebooku w okresie wyborów na Słowacji (2016) i porównawczo w Polsce (2015), poszukując cech gatunkowych mikroblogów.

W dziale *Z historii mediów* znajdziemy interesujące, naszym zdaniem, studium Katarzyny Wodniak o dyfuzji informacji sensacyjnych w przedwojennej prasie wielkopolskiej na przykładzie wątku „wampira z Düsseldorfu”. Mamy tu

również materiał okolicznościowy Renaty Piaseckiej-Strzelec w stulecie założenia Polskiej Agencji Telegraficznej.

Dział *Materiały* jak zawsze zawiera teksty (tym razem aż cztery) z wynikami badań empirycznych. Iza Matusiak-Kempa oraz Magdalena Osowicka-Kondratowicz pokazują, że „głównym celem popularnych pism dla dziewczynek jest wychowanie konsumentek nastawionych na gromadzenie wrażeń związanych z posiadaniem i wyglądem zewnętrznym”. Kolejne badania mają jedynie charakter eksploracyjny. Helena Piecuch badała młodych mężczyzn, próbując metodą jakościową potwierdzić hipotezę, że „kultowe marki funkcjonują podobnie do wspólnot o charakterze religijnym” i stwierdziła „[...] pewną zależność pomiędzy praktykami religijnymi i konsumpcyjnymi w sferze realizowanych potrzeb”. Ewa Nowak, badając w grupach fokusowych młodych ludzi aktywnie korzystających z mediów, próbuje odpowiedzieć na pytanie: „Co media robią z naszym czasem?”. Wyłania się z nich obraz cech aktywności medialnej pełen sprzeczności, jak np. intensywność korzystania i przypadkowość (bezplanowość), nieustanne medialne podłączenie (oraz obawa przed „odłączeniem”) i poczucie straty czasu z tym związane. Z kolei relacja z badań Urszuli Doliwy i jej kilkuosobowego studenckiego zespołu jest o tyle niezwykła, że badacze testowali samych siebie (swoje profile na Facebooku), by zaobserwować działanie słynnego już algorytmu wykorzystanego przez firmę Cambridge Analytica do bardzo kontrowersyjnych celów. Choć to tylko badania wstępne i mało reprezentatywne, drukujemy wymienione teksty jako zachętę i inspirację dla innych badaczy do podjęcia szerzej zakrojonych projektów tego typu.

W części recenzyjno-kronikarskiej, oprócz kilku recenzji, wyróżnia się zwłaszcza tekst pióra Jacka H. Kołodzieja poświęcony niedawnej konferencji CEECOM w Szeged, będący w znacznej części polemiką z tezami jednej z uczestniczek konferencji.

Ryszard Filas, Agnieszka J. Cieślikowa